

TOVERIT

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 44

TIISTAINA, LOKAK. 31 P.—TUESDAY, OCTOBER 31

1916 — Kuudes vuosik.

Oletteko ajatelleet?

Marraskuun seitsemäs päivä on tärkeä päivä. Erittäinkin meillä työläisille on se tärkeä. Se on päivä, jolloin meillä työläisillä olisi taas tilaisuus kertoa kaikkiaan poistaa pois ainainen puute ja huolet, meillä olisi tilaisuus ratkaista leipäkysymys ainaseksi, jos me vaan kaikki tietäisimme ja tahtoisimme.

Nyt sinä äänestäjä, mies ja nainen, mitä puoluetta sinä ajotkin äänestä, oletko ajatellut tarkoin juuri minkä syyn tähden sinä valitsemaasi puoluetta äänestä? Oletko todellakin ajatellut? Ajatellut ja harkinnut tarkoin? Oletko varma siitä, että olet löytänyt jonkin varman syyn jonka tähden sinä tahdot tätä puoluetta äänestää? Jos sinä ajot äänestä republikaanipuoluetta, niin oletko varma siitä, että se tulee sinua ja yleensä kaikkia työläisiä hyödyttämään, jos se puolue valtaan pääsee? Ja jos sinä ajot äänestä demokraattipuoluetta, niin oletko varma siitä, että se puolue tulee sinua ja kaikkia työläisiä hyödyttämään? Muistatko, että olisi koskaan aivan yleinen hyvinvointi vallinnut kummankaan näiden puolueiden vallassaoloajalla? Oletko ajatellut asian tarkoin?

Centralitystä, Washingtonin valtiosta tiedotetaan maailmalle t.k. 20 p., että siellä eräs Bert Davis, entinen pelastusarmeijan virkailija vangittiin syytettynä varkaudesta. Davisin perhe oli ravinnon tarpeessa ja mies oli pakotettu varastamaan, pelastaakseen perheensä nälkäkuolemasta. Hän varasi lihaa. Mies tunnusti syyllisyytensä ja tuomittiin 20 päiväksi kauntiin vankilaan. Sheriffi vei perheelle siksi paljon ruokaa että se sillä voi hengissä pysyä siksi kunnes Davis pääsee vankilastaan.

Tämä on vaan yksi tapahtuma tätä laatua tämän kiitetyn demokraattisen hallituksen aikana ja "työväen ystävän" presidentti Wilsonin hallitessa.

Elintarpeiden hinnat yhä kohoavat korkeammalle ja korkeammalle. Ne kohoavat niin korkealle, että köyhällä työläisellä ei ole enää varaa syödä. Viljaa, ruokatarpeita kaikkesta sortista viedään ulkomaille. Tämän vuotisesta leipäviljasta on jo enempi osa myyty Europan sotiville valloille. Täältä viedään lihaa, papuja, jopa kaikkia ruokatarpeita; ja niitäkin mitä ei vie-

dä ulkomaille myydään tavattoman korkeista hinnoista ja meidän "kansan ystävä", presidentti Wilson, sallii kaiken tämän.

Yhtenä suurimpana ansiona pitävät demokraattipuolueen ja Wilsonin kannattajat sitä, että "Wilson on pitänyt Yhdysvallat erillään sodasta". Niin, mutta miksi? Siksi, että Europa voitaisiin pitää sodassa (tämä maa ruokkii Europan sodan ja pitää sen hengissä) ja että tämän

man kapitalistit voivat rikastua Europan sodasta kiristämällä myöskin oman maan työläisiltä niin paljon kuin heiltä mahdollisesti voi kiristää. Ja samalla kun köyhät köyhdytetään entistään köyhemmiksi ja rikkaat rikastuvat entistään rikkaammiksi, kulutetaan suurempia summia sotatarvikkeisiin kuin yksikään toinen valtakunta on vielä kuluttanut. Varustaudutaan teurastamaan työläisten poikia sotatentereella muutamana vuoden kuluksena.

Sellaista "hyvää aikaa" tulee edelleenkin jatkumaan, jos Wil-

(Jatkoa toisella sivulla.)

Meidän päivä on tulossa

Meidän päivä on tulossa, sanoo irlantilainen vallankumousmies, marxilainen sosialisti, Cornelius Lehane. Hänen kolme luentonaan, jotka hän piti kolmena iltana Arion haalissa, Portlandissa, Ore., tahdon minä tässä lyhkäisesti selostaa. Ensimmäinen luento oli "Irlannin vallankumous", toinen "Sota työväenkan vallankumousliikkeen kustamiseksi" ja kolmas "Europan sodan jälkeen".

Ensimmäisen illan luento oli selostus viime keväänä tulleesta taistelusta Irlannin sotilaskeskuksista ja seuraavista. Niitä on kirjoitettu tämän maan lehdissä, mutta ei yhdeksäkään ole tuotu esiin asian todellisuutta ja siksi moni meistä sosialisteistakin on sen väärin ymmärtänyt. Meissä suomalaisissa tuli tämän asian herättää samallaisia tunteita kuin herättää kertomukset ja muistot Suomen suurlakosta, sillä eivät irlantilaiset taistellut turhaan taistelleet, eivätkä he vertaan turhaan vuodattaneet.

Irlannissa on työväestöllä kolme järjestöä, jotka kaikki toimivat käsi kädessä. Ne ovat sosialistipuolue, ammatilliset järjestöt ja kansalaisten armeija, joka on kokoonpantu ammattijärjestöjen jäsenistä. Tämä armeija on harjoitettu sotilaskeskukseen, aina valmiina heittämään työaseensa ja tarttumaan aseisiin, jos tarve niin vaatii. Ja tämän kansalaisten armeijan pääkomentaja oli James Connolly, sosialistipuolueen jäsen ja sosialistilehden "Workers Republikin" toimittaja, jota lehteä painettiin Liberty Hallissa, Dublinissa. Tämä Liberty Hall oli sosialistien ja järjestyneiden työläisten toiminnan keskuspaikka. Siellä myöskin

piti kokouksiaan kansalaisten armeijan hallinto.

Nämä työväenjärjestöt eivät olleet ollenkaan suosiollisissa välissä Irlannin porvarillisen "Home Rule" puolueen kanssa.

Irlannin työväestö oli jo ennen sotaa ja myöskin sodan puhkeamisen jälkeen tehnyt päätöksiä, että se ei tule taistelemaan minkään valtakunnan kruunun puolesta, vaan se tulee pysymään kotona ja pitämään huolta omista asioistaan.

Sodan puhjettua yritti Englannin hallitus saada vapaaehtoisia Irlannista ja lähetti John Redmondin (irlantilaisen parlamenttimiehen) niitä värväämään. Tämä irlantilainen "patriotti" tuli värväysretkelleen vahvan englantilaisen sotilaskeskuksen vartioiden kanssa. Mutta missä ikänä yritettiin tehdä agitatsioita Englannin hallituksen hyväksi, siellä olivat myöskin Irlannin järjestyneen työväen edustajat tekemässä vasta-agitatsioita, niin että värväyshomma surkeasti epäonnistui. Irlannista ei löytynyt vapaaehtoisia.

Englantilaiset työläiset napisivat. He sanoivat, että miksi yksin Englannista miehiä sotaan viedään. Miksi ei myöskin Irlannista. Mitä siis oli hallituksen tehtävä. Se päätti nujertaa ensiksi Irlannissa järjestyneen työväen johtajat, että pääsisi sitten aikeissansa perille. Mutta se epäonnistui. Epäonnistui siksi, että Irlannin järjestyneiden työläisten joukosta ei löytynyt yhtään ainoata Jundasta, joka olisi toverinsa pettänyt. Sen sijaan oli Irlannin järjestyneillä työläisillä vakoojansa, joka ilmoittoi Englannin hallituksen aikeet.

Aihe oli vangita kaikki vallan-

kumoukselliset työväenjohtajat ja lakkauttaa kaikki lehdet, jotka vastustivat sotaa ja irlantilaisen sotaväestönsuhteen. Sanomalehden lakkauttaminen merkitsi sitä, että Englannin hallituksen sotilaat tulivat "kuninkaan nimessä" lehtipainoon ja sarkivat kaikki koneet pieniksi pirstoiksi, niin että lehteä oli enää mahdoton painaa.

Lehtisensuuri tuli Dubliniin ja alkoi työnsä. Se rikkoi yhden lehtipainon toisensa jälkeen kunnes enään oli vaan yksi lehti jäljellä. Se oli James Connollyn lehti, jota painettiin Liberty Hallissa. Tuli tieto, että sensuuri on jo matkalla sinnekin.

James Connolly, kansalaisten armeijan ylikomentaja silloin lähetti kutsun kahdelle kompaniialle sotilaitaan. Vaimot veivät kutsun miehilleen, jotka olivat työmaillaan mikä missäkin. Kutsun saatua heittivät nämä miehet työnsä siihen ja riensivät pian täydessä uniformussa ja täysissä aseissa Liberty Hallille. Ja kun hallituksen lehtisensuuri saapui sinne, oli paikka vartioidu aseistetulla sotavoimalla. Connolly antoi sen vastauksen, että ei koskaan tule kuningas eikä hänen edustajansa Irlannin sanavapautta niin vaan ilman vastarintaa kukistamaan.

Sensuuri poistui, tekemättä aseellista rynnäkköä, mutta oli arvattava, että se tulisi palaamaan suuremman aseellisen voiman kanssa takaisin ja myöskin jyrkemmällä määräyksillä evästetytynä.

Connollylla oli komentonsa alla 1500 aseetettua miestä. Ainoastaan yksi tuhat ja viisisataa. Ei ollut aseita useammalle. Näillä viidellätoistasadalla harjoitellulla sotilaallaan hän miehitti Dublinin kaupungin jokapulelta niin, että kaupunkiin pääsy oli mahdoton joka kulmalta. Sillä jokainen sisäänkäytävä katu oli vartioitu kulmarakennuksesta muutamalla kymmenellä miehellä. Englannin sotaväen ensimmäinen yritys raukesi. Tuotiin paikalle sekä kenttätykistöä että tykkiveneitä ja alettiin pommittaa kaupunkia. Ja vaikka Englannin hallituksella oli viime invussa tässä taistelussa yli kaksikymmentätuhatta miestä ja vielä tykkiveneitä, niin siltäkin Connollyn viisitoistasataa miestä pitivät puoleensa seitsemän vuorokautta, sillä englantilaisten tyyty pommittaa kaikki rakennukset pois tieltä ennenkuin voivat päästä kaupunkiin ja käsiksi vallankumouksellisiin. Vallankumoukselliset taistelivat aina suojan takaa. Kun yksi rakennus